



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



Dr:
Laurids Jacobsen
Sindsholm,

fordum Biscop udi Tyhns Stift.

hans

holden Dag=Bog,

imedens han var Hoff=Prædikant

hos

Kong Christian den Fierde

og

Kong Friderich den Tredie.

nu

i Trykken udgiben, efter den af ham selv
skrevne.

Kjøbenhavn, I 779.



G. L.

For nogle Aar siden blev jeg Ejer af dette Manuscript, som herved trykket udgives: nemlig Salig Biskop Jacobsens egenhändig skreven og holden Dagbog imedens Han var Hoff-Prædikant hos nu Salige og høylødlige af Ihukommelse Kongerne i Dannemart Christian den Fierde og Frederich den Tredie. Af bemelte Dag Bog findes eet Udtog udi Danske Magazins 1ste Bind 5te Heste pag. 153. seqv. De høyanseelige og Lærde Lemmer af Selskabet til det Danske Sprogs og Histories Forbedring, som under den Titul Danske Magazin have udgivet og bekiendtgjort anseeligt til Oplysning og Forbedring i den Danske Historie anmelder den saaledes. "D. Laurids Jacobsen Hans Haands" bog, hvorudi Han, imedens Han var Hoff-Prest, haver "optegnet adskilligt, har Vi vel ikke haft in Originali, men

Fortale.

” alleeneste et Udtog eller nogle excerpta heraf, som ere
” giorte ved Justiz-Raad Jacob Birkerod. De samme
” Excerpta, som vel ere icke faa, Men dog indeholde Een
” og anden de Tidens Merkværdighed er det, som Vi her
” til de curieuses Fornøielse vil meddeele.” Jeg confere-
rede den i Hænde havende Original med Udtoget. Men
besandt Udtoget ikke alleeneste at være gandske ufuldkommen
og en stor Deel udeladt; Men endog adskillige Urigtigheder.
Hvoraf jeg blev overbevist om, at Justiz-Raad Birkerod.
uagted Han var en Broder-Daatter Søn af Doctor Jacob-
sens Hustrue, dog ikke har haft Originalen, til derefter at
forfatte sit Udtog; Men at han enten har skrevet Sit efter
et andet Udtog eller efter en Kopie som har været ufuldkom-
men og urigtig. Jeg stod længe i Tvivl, om jeg skulle lade
efter Originalen dette Skrift bekendtgjøre eller ikke. Paa
den Eene Side frygtede jeg for umilde Domme, da Skriften
i sig selv icke kunde udgjøre saa Mærk, og indeholdt saa lidt
af det som henhører til den Danske Historie. Paa den An-
den Side, fandt jeg Dyrindring udi de Marsager som udi
Fortalen til bemelte Danske Magazin det første Bind, an-
føres at have bevæget Forfatterne til at lade bekendtgjøre
et og andet Stykke: og vil jeg benytte mig af Endeel De-
res egne Ord i samme Fortale, saa lydende.

Hvad som fornemmelig haver bevæget Os til at legge
Haanden paa dette Arbeid er.

Fortale

” 1) Den Aligt Vi finde Os forbunden med til at
” tiene Vort kiere Fæderland, og see paa dets Høypagtelse
” i alle Stykker.

” 2) Den Lyst og naturlige Drift enhver af os finder
” hos sig til at opsøge de forrige Tiders rare Levninger,
” og at see de samme frelstte fra Fordærvelse, til Publici
” Nytte og det Danske Navns Ere og Udbredelse.

” 3) Den Klarhed der er ved gamle Documenter.
” Historiske Skrifter have den Lykke, at jo ældre de blive,
” jo rarere: Af saadanne Ting ere der ikkun faa tilovers
” i vore Tider, og mindre vil der blive til Efterslægten, der
” som ikke de samme i Tide blive udsøgte af Krogene og ved
” en Patriotisk Omhue bragte til Lyset. Det var at ønske
” at enhver, der eier noget af Alderdommens Overblivel-
” ser, ville holde det for en Glæde at tjene Landet dermed,
” og ikke enten forkomme dem, eller holde dem tilbage, som
” skulde Liggendefæer, sig selv til liden og andre til ingen
” Nytte.

” 4) Den Nytte og Fordeel, som slige Historiske Sam-
” linger bringe med sig. Der er ikke saa ringe en Stumpe
” af gamle Papirer ic. som jo har sin sønderlige Nytte,
” være sig i Historien, Genealogien, Geographien eller Phi-
” lologien. Der kan ofte være eet eeneste Ord, et Navn, et
” Navs Tall, der kommer dennem mægtigen til Hielp som

Fortale.

” legge sig efter Bort Sprog, og den gamle Historie fra
” Grunden af ic.

” 5) Den flette Skiebne som Papire og Brevskaber
” ere underkastede, nu fortæres de af Mass og Forraad-
” nelse, nu af Ild: sønderrives i Urteboeder, gives Børn
” at leege med, bruges i Røfkenet, udseies som anden unyt-
” tig Huusnylde, og om de end bevares for alle disse farlige
” Hændelser, saa falde de tidt i saadanne Hænder, som al-
” drig lade dem see Lyset, og ofte hverken tiene sig selv eller
” andre dermed. Mogle med frie Forsæt, af Misundelse,
” Egenfindighed eller anden Marsag, ødelegge gamle Docu-
” menter, og gjøre ofte, at det som var eneste er ikke mere
” til, hvorved mangen Gang mistes det, som var umisteligt
” og forboldes et Tab som er uopretteligt.

” 6) Den Mangel og de adskillige Feil som forekom-
” mer her og der i Vores Historie, hvilke oftest har sin Op-
” rindelse af Savn paa tilforladelige Documenter, og naar
” en Feil eller anden Ufuldkommenhed eengang ved Trykken
” har forhøvet sig Myndighed, bliver den uden Betænk-
” ning ofte medtagen af dennem der siden udskrive den før-
” ste Forfatter.

” 7) Den Urigtighed og Uagtsomhed man sporer udi
” de fleeste Udskrifter som gjøres af Manuscripter og gamle
” Brevskaber. Der findes mange smukke Originaler i Lan-
” det. Enhver kan ikke just selv læse den gamle Skrift, og
” at

Fortale.

” at forlade sig til andres Tjeneste er aldeles usikkert. Der-
” af kommer tidt en forderuet Copie efter den anden, som
” endelig indføres i trykte Bøger og forarsager Urigtighed,
” i Historien ic.”

” Hvad som kan siges om mange, kan siges om hvert
enkelt stykke Original Manuscript. Hvorfore jeg besluttede,
ved Leilighed at lade dette i Trykken udgaae. Og da Udto-
get af samme er værdiget Sted i det Danske Magazin til de
curieuses Fornøielse, mener jeg Originalen eller det gandske
meers vil fornøye.

” Det er vel saa, at dette Skrift ikkun indeholder saa
Lar og saa Begivenheder i samme, hvoraf de fleste synes at
være ubetydelige. Men anderledes anseer en Elsker af Hi-
storien, særdeles sit Fædrelands Den. Han glæder sig ved
at finde noget, som anden forhen ei har vist eller anført. Og
naar han finder en sandfærdig Oplysning om Noget, som
anden forhen har været i Tvivl om, eller som Urigtig er be-
retted, saa er det ham ligesaa stor en Glæde som naar en
Penge Elskere finder en stor Skatt. Vil nogen sige at det
er til ingen Nytte at vide det Kong Christian den Fierde,
reyste fra og til Kiøbenhavn, fra og til Friderichsborg,
saa svares. Det kan have sin Nytte: for Exempel om en
Freb at Kong Christian den Fierde paa den eller anden vis
Dag var i Kyhn, og man finder i saadan holdt Dag-Bog at
han den Dag reiste fra Fredrichsborg til Kiøbenhavn og

Fortale.

Dagen derpaa Albage, saa feer man Alrigtigheden af det Første. Dag-Bøger holdte af ærlige og paa lidelige Mænd, tre de fjerde Efterrættinger for en Historie-Skriver. Thi der i ere Tingene strax optegnede ligesom de ere færdige, og gjorde. Døds Svoere Danske Historie-Skriver. Sal. Baron Hølberg, udi sin Daanemarks Riges Historie, Tom. II. pag. 878. er udi et Slags Livet, var Salig Kong Christian den Fjerde var i Norge det Aar 1647. Men naar man feer af denne Dag-Bog at han fra 9 April af samme Aar, bestandig har været i Sielland, saa falder al Livet bort om, at han ikke det Aar har været i Norge, med mindre man vilde sette, at han midt om Vinteren havde begjært sig til Svæ, hvilket, omendfjændt han ikke var bange for Svæn, ei er at formode, da ingen høfstrængende Marsket kunde drise ham dertil.

Hvad jeg har anført af Fortælen til det Danske Magazin, den Sandhed kan man til Overskudighed iblandt andet end og af denne liden Piece erfare: Udi det Udtog af dette Manuscript som udi forommeldte Danske Magazin er indtrykket, staaer under 28 Febr. 1748 at Kongen døde med sin Gaand i D. Laurids Jacobsens Arm. Sal. Zvergius som i Aaret 1754 har udgivet et nyperligt Skrift under Titul Det Siellandske Cleresie, hvoraf ifkun formedelst Auctors Død udkom den første Tome anføres i Doctor Laurids Jacobsens Liv og Levnet det samme som findes udi det i

Dan.

Fortale

Danske Magazin. indrykkede Udtog og viiser her til næstfor
næste Skrift. Men naar han samværet sig det datum betref-
fende Kongens Død, anfører han det saaledes: Kongen
døde med sin Haand i Doctor Linn. Jacobsens Arme.
Deres Lærde Professor Jens Bogum, udi sit Lexico oven
Lærde Danske Mand, naar han nævner om Doctor Laurids
Jacobsen, Tom. I. pag. 442. skriver 1647 blev han sc. Ja-
cobsen Hoff: Prædikant og Confessionarius hos Kong
Christian IV. hvilkens store Konge-Mærk derefter, døde i
hans Arm. Det første, at Kongen liggende i Sengen
funde have sin Haand under Doctor Jacobsens Arm som
saa ved Sengen, kan lade sig høre. Men hvorledes Kongen
kunde have sin ene Haand i Doctors! begge Arme, afatte
jeg ikke. Det sidste, at Kongen døde i hans Arm, maa ske give
Formodning, enten at Hans Majestæt var død paa et Tid
da han var ude af Sengen eller at Doctoren tillige har lagt
paa Sengen. Men ingen af disse yde er rigtig: Originalen
melder saaledes: Da han døde med sin Haand i sin.
Vil man nu eftertænke hvoraf disse Vildelser paa alle yde
Steder ere komne, saa have de sin Udspring fra det første
Udtog. Jeg tvivler meget om at Doctor Jacobsen har holdt
denne Dag-Bog, i Tanke at den nogetsinde skulle blive
trykket. Men at den er holden for hans egen Fornøielse.
Ventelig har een i Doctorsens levende Live kommen over
denne Haand-Bog, og derfor i een Hast gjort eet Udtog der-

Fortale.

af, hvorfor det er bleven baade ufærdkommen og urigtig: Mueligt har samme troet: at eet Ord var ubeladt, som skulle svare til Min og derfor sadt Arm til, et betænkende at det Ord Haand svarer baade til Sin og Min. Sin Haand i min Haand. Jeg har her ikkun anført denne ene Feil, hvad mere kan erindres: har jeg udi de nedensadte Anmerkninger ikke forgiettet.

Denne Dag-Bog, som af ham selv er holden og med hans egen Haand skreven udgior 41 Sider in Octavo nogenledes tæt skreven, Bladene ere indsyede udi et stykke Pergament af een gammel Messebog: Skriften er for det meeste tydelig: Men Bogstaveringen er adskillig skiondt i Eet og samme Ord. Jeg har ladet det trykke uforandret.

For Aaret 1658 fra Begyndelsen til Julii findes intet anført af Ham og er der ingen Tegte til at noget har været skreven som i denne Bog har været indsyet og siden er afrevet.

Naar Optegnelserne i Dag-Bogen tage Ende har han med egen Haand optegnet noget af Sal. Lutheri Samtaler under denne Titul. Memorabilia quædam è Colloquiis B. Lutheri excerpta, paa 4re Blade: Hoved Titulsen er de S. Ministerio: Det hellige Lære-Embedet: at anføre det som paa 4re Blade findes antegnet, har jeg holdet for overflødig og unødvendigt siden saadant er trykt, ellers de materier han har udvaldt, indeholde følgende:

Gott bestellet sein Predig Ampt Wunderbarlich.

Christum

F o r t a l l

Christum predigen ist ein schwer Amt.

Der Welt Undanch gegen treuen Dienern Gottes.

Verachtung der Kirchen Diener.

Kleinmütigkeit sol niemand abschrecken von seiner vocation.

Beten sollen Prediger Und es dernach Gott lassen walten.

Ein Prediger sol desy ding thun; Der Bibel fleißig lesen; herzlich beten; Und ein Discipel Und schüler bleiben so ist er ein grosser Doctor.

Wie ein Prediger geschicht sol sein zu predigen.

Alf dette erfares, hvorledes den Salige Mand har havt sine Pligter steds for Dien og derfor anført dette i sin Haandbog.

Efter nogle Blade, hvorpaa intet findes skreven, følger een Optegnelse paa de Texter, han har forklaret for Kongen og Rigens Raad.

- 1 1 Feria I Pascat a meridie Joh. 20 11 seqv.
- 2 23 April, Rom. 6. 6, 7.
- 3 30 April, Psalm. 16. 8, 9, 10.
- 4 7 Maji, Rom. 8. 12, 13, 14.
- 5 12 Maji, Rom. 8. 32, latine.
- 6 14 Maji, Rom. 1. 3, 4.
- 7 28 Maji, Coll. 3. 1.
- 8 Feria, I Pentec.
- 9 11 Junii Rom. 8. 15, 16, 17.

F o r t a l l

- 10 25 Junii Canticum Zachariae; Zachariae Lopsang; Luc. 1.
57. seqv.
- 11 30 Julii, Rom. 4. 6, 7, 8.
- 12 13 Augusti, Psalm. 1. 2, 3.
- 13 20 Augusti, Psalm. 1. 4, 5, 6.
- 14 27 Augusti, Jerem. 6. 6, 8.
- 15 3 Septemb. Psalm. 103. 49.
- 16 10 Septemb. Slutningen af Evangelio Matth. 7. han
giorde Alting vel.
- 17 24 Sept. 1 Cor. 10. 12.
- 18 8 Octob. Habebat. 2. 1, 2, 3.
- 19 15 Octob. Mich. 4. 1, 2. Esaiæ 2.
- 20 29 Oct. Mich. 7. 18, 19.
- 21 10 Decemb. Esaiæ 62. 11, 12.
- 22 3 Decemb. Rom. 13. 11, 12, 13.
- 23 17 Dec. Habeb. 3. 20 seqv.

Anno 43.

- 1 7 Januarii, Joh. 1. 1, 2, 3.
- 2 14 Januarii, Joh. 1. 4, 5.
- 3 28 Januarii, Joh. 1. 6, 7, 8, 9.
- 4 4 Febr. Joh. 1. 9, 10, 11, 12, 13.
- 5 11 Febr. Joh. 1. 14.
- 6 18 Febr. Psalm. 22. 12.
- 7 25 Febr. Psalm. 22. 13, 14.

Fortale.

- 8 14 April, Habent. 3. 20.
 9 27 April, 2 Cor. 6. 1. seqv.
 10 28 April, Lucæ 22. 31, 32.
 11 5 Maji, Eph. 4. 22.
 12 12 Maji, Phil. 3. 20, 21.
 13 26 Maji, Rom. 8.
 14 30 Junii.
 15 7 Julii, Zachariæ Lobfang, Luc. 1.
 16 8 Decemb. Esaiæ 62. 11.
 17 22 Decemb. Habent. 3. 20.
 18 In natalitiis Christi, Esaiæ 9. 6, 7. tribus concionibus
 absolv. 3: Paa de tre Juledage afhandlet Esaiæ 9 Cap.
 v. 6. 7. i trende Prædikener.

Anno 49.

26 Januarii, Rom. 6. 17. 19. ad 23.

A Dominica advent a 1650 et deinceps 3:

Fra Advent Søndag og derefter 1650.

- 1 9 Decemb. Joh. 12. 46. seqv.
 2 13 Decemb. Luc. 12. 35. seqv.
 3 20 Decemb. Joh. 1. 7, 8, 9.
 4 Feria 1 Nativitatis Christi 3: Første Jule-Dag, Jere-
 miæ 23. 5.

Maar

Fortale.

Naar man holder denne hans Optegnelse for Aar 1650 med hans Dag-Bog, som slipper ved samme Aars Udgang, skulle man troe, at han som Hof-Prædikant ei har haft meer ved Hoffet at bestille.

De saa Anmærkninger, som jeg har sat neden under, ere ikke for de Lærde og i den danske Historie bekiendte, uden hvor der findes noget, som enten ikke forhen er bekiendt, eller hvor noget ændensteds urigtigt er anført; men for dem, som ikke ere saa bekiendte med vores Historie. Ligesom jeg og haver sat paa Danske, hvad paa Latin findes i Exemplaret skreven, at det kan forstaaes af mine Læsere, som ikke ere kyndige i det latinske Sprog. De Ord, som ikke ere almindelige, og i daglig Tale forstaaes.

Endelig vil det ikke synes at være unyttigt, kortelig at melde om Doctor Jacobsens Livnets Løb, og dertil vil jeg uddøelge Hr. Zvergii Beretning;

Doctor Laurids Jacobsen Hindsholm var fød Aar 1600 i Wibye Præstegaard paa Hindsholm i Bierge Herred udi Fynh, hvor hans Fader Hr. Jacob Jacobsen var Sogne-Præst, hans Moders Navn var Anna Peders Daater, hans Broder Hr. Hans Jacobsen var Sogne-Præst til Klinte og Grundløse, og Provst til Scham Herred i Fynh. Fra 1607 til 1618 gif han i Kierteminde Skole, siden i Odensø Cathedral-Skole i 3 Aar, blev 1621 dimitteret til Kiøbenhavns Universitet, efter tvende

Aar

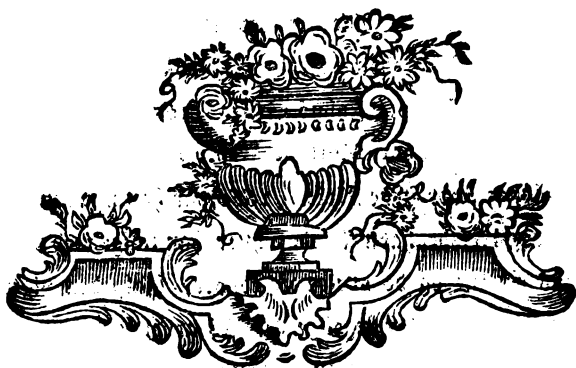
Fortale.

Har blev han antagen af Hr. Rosenfrands til Rosenholm at informere deres Børn, hvilket han og forrettede i 3 Aar hjemme og i 4re Aar paa Sorøe Academie. 1630 den 1ste Martii blev han kaldet at være Sogne-Præst til Rudkøbings Meenighed paa Langeland, og blev dertil ordineret i Svendborg af Biskop Doctor Hans Michelsen. Dette Svæbde førte han med god Berømmelse ubi 17 Aar, indtil han 1647 den 15de Februarii af Kong Christian den Fierde blev kaldet til Hof-Prædikant og Confessionarius. Han forblev efter Kong Christian den Fierdes Død Hof-Prædikant hos Kong Friderich den Tredie, hos hvilken han ligeledes stod i Raade. Allerhøystbemeldte Konge gav ham et Prælatur og Canicedom i Aarhus. 1651 blev han beffikket at være Biskop i Fyhns Stift. 1653 blev han selv fiette af Doctor Laur. Mort. Schavenio recreeret til Doctor Theologiæ i vor Frue Kirke. 1660 var han paa den sidste Rigsdag i Kibbenhavn tilstede, hvor han tillige med Doct. Hans Svane og de øvrige Biskopper, hjalp den vigtige Sag, nemlig det Kongelige Huuses arvelige Souverainetet at føre i Stand. Han indviiede 150 Præster, og beffikkede de fleste Provster i Stiftet, var en meget lærd og curieux Mand, og har hos mange stor Berømmelse. Tvende Gange har han været gift, første Gang traade han i Egteffab med sin Formands, Her Anders Bredal Vædles, Sogne-Præst i Rudkøbing paa Langeland, hans Enke

Fortale

Enke Abigail Christians Daatter, med hende havde han ingen Børn. Anden Gang kom han i Egetskab med Anne Mule, som var Jørgen Mule, Borgemeester i Odense, og Barbaræ Rosenvinges Daatter, med hende havde han een Daatter, navnlig Abigail, han levede med denne sidste Hustru i 24 Aar, hun døde 1687 den 25 November i sin Alders 67 Aar, han døde 1663 den 30 Augusti. Om hans efterladte Skrifter see Zvergii Sielandste Clericie pag. 598 Wormii Lexicon pag. 442.

And. Wich. Wich.



In



In nomine Jesu Christi.

1647.

Anno 1647. 15 Febr. bleff Jeg effter Guds Faderlig Forsun og Welbehag kaldet af Hans Maytt. til att were Hans Høffpredicant. Den Almechtige gode Gud, som haffver ladet sig behage saadan wforhaabt med mig att begynde, werdige til selff att føre dett vd, til Sit helligste Maffns Ære, for sin store godheds schuld.

Dominica Reminiscere, 3: anden Søndag i Fasten: resignerede jeg min Bestilling vdi Rudkiøbing oc i Ægen dereffter drog til Fyen.

Dominica Judica 3: anden Søndag effter Midfaste, circa horam 11 antemeridianam 3: Klokken henved 11 om Formiddag: kom Jeg
A til



til Riøbenhaffn oc om anden dagen gaff mig an for Hr. Canzeler.

Den 9 Aprilis, som waar en fredag effter Predicken afflagde Jeg min Ced for Hans Maytt: paa Hans Maytts: eget Gemach i Hr. Canzelers Nærwærelse. Gud giffue mig Naade oc Belsignelse, til saadant att holde oc effterkomme, for sin egen Eres schyld.

Dominica Palmarum 3: Palme Sondag: gjorde jeg i Jesu Naamn min første Dieneste i Slob-Kirchen, for Hans Kongl. Maytt:, de fleste aff Rigens Raad oc stor freqvænez aff andre Folch. Effter Predichen haffde Welbr. Christian Ranzow mig til Giest oc forærede mig en stor forgyldt Søffskaal med Laag paa. (a)

Langfredag waar jeg i Hauen oc besøgte Fru Bivecke. (b)

Paasche

(a) Christian Greve til Ranzow, Herre til Bredenburg, Ridder af Elephaanten. Kongl. Majestets Geheim-Rigs- og Landraad, Over-Stattholder. Præsident i Collegia Status, og Assessor i alle Collegiis, Gouverneur og Amtmand til Steinborg, i Syder Ditmarsken, paa Fangeland. fød den 2 May 1614, død den 8 Novbr. 1663. Om denne Store Mand kan læses, Danske Magazin Tom. V. 52, 53, 54 Hefte. Beluueligt at Ranzow havde recommitteret ham til Kongen, eftersom han tilforn var Prest i Rudsbiøbing paa Fangeland, hvilket Land Ranzow paa de Tider var forlehnet med. Danske Magazin. Tom. V. p. 147.

(b) i Hauen det er paa Rosenborg Slot. Med det Navn Hauen betegnedes Slottet.

Fru

Påasche Aften fick Jeg mit Bestallings Breff, som jeg gaff 5 Rdlr. for, til Christen Pouelsen.

Påasche dag fick jeg til offer hundrede oc 17 Rdlr. i Guld og Penge.

Tredie Påschedag absolverett Jeg Herr Canseler Christian Thomesen i Kirchen for Prebden, da han oc strax communicerede. (c)

A 2

28

Fru Wibecke: Wibeke Kruuse Kongens Favorit, Baron Holberg udi hans Dannemarcks Riges Historie, Tomus II. p. 886. nævner hende allene Wibeke, Kongens sidste Favorit, forhen Frue Kirstine Munces Kammervige. At hun har havt det Tilnavn Kruuse viises udi Danske Magazin Tom. V. pag. 203. udi Reglementet for Kong Christian den Fierdes Hofstat og Betientere, deres Besoldning og Pension vedkommende, da der findes i Henseende til Hende anført saaledes: Fru Wibeche Kruusse, til aarlig Deputet 660 Rdlr. Men om hun har været af de adelige Kruuser er ey derfor afgjort, dog faaer hun et andet Sted i bemeldte Reglement, Prædicat af Welbyrdig, naat anføres saaledes: Welbyrdige Fru Wibeches Rudsch. Hun kunde desuden gierne være af Adels, fordi hun var i Frue Kirstine Munces Tjeneste, som var saa anseelig En Dame og vied til Kongen. Frue Wibecke døde 1648, ikke just af Græmmelse over Kongens Død, skiondt den kan have gjort noget dertil; men man læser, at hun forhen har været meget svag.

- (c) Christian Thomesen, hans Tilnavn udelades som oftest, og var Sehested, blev 1631 Cansler, havde været een af Prinds Christian den Femtes Medhjælper udi Regieringen udi Kong Christian den Fierdes Fraværelse, efter hans Naad blev runde Taarn bygget Man maae ellers merke, som og her forekommer, at der paa een Tid har været 2de Canslere, nemlig Kongens og Riges.



28 Aprilis begyndtes Herredagen. Imidlertid holden Predicken paa Slottet en time forend sedwanligt om Sognedage. (d)

30 Aprilis lod Hans Maytt: mig fordrø op til sig, effter Predichen, oc besøel mig att gaa i Hauen at examinere Jomfrue Lizebeth i sin Catechismo oc arithmetica. (e)

3 Mæji

(d) Herredagen, Herredage vare aarlige Forsamlinger af Rigets Raad. Paa dem bleve Processer foretagne og paadømte, og dernest, hvad som hørte til Landets Tare, tagen i Overveielse.

(e) Jomfru Lizebeth, eller Elisabeth Sophia Gyldeuløve, var Kong Christian den Fierdes naturlige Datter med Fruen Wibekke Kruse. Hun blev givet med Claus von Ahlesfeld til Nordsehe i Holsteen. Baron Holberg udi Dannemarks Riges Historie, Tom. II. pag. 886. anfører ikkun een Datter med Fruen Wibekke; som han kalder Anna Catharine Gyldeuløve, givet med Claus von Ahlesfeldt. Udi Danske Magazin, Tom. I. p. 154. udi Noter kaldes den, som blev givet med Claus von Ahlesfeldt, Elisabeth Sophia Gyldeuløve, Fruen Wibekkes Datter. Hvor Baron Holberg har faaet denne Anna Catharina fra, som Fruen Wibekkes Datter, maa jeg lade være umeldet. Om Fruen Wibekke har født 2de Døttre veed jeg ikke. Men een Elisabeth Gyldeuløve skal man have, og den faaer man ikke hos Baron Holberg, enten af Kongens tvende Favoriter, Kirsten Mads Datter og Fru Karen Anders Datter, eller af Fru Wibekke. At nu Fruen Wibekke har havt en Datter ved Kongen, ved Navn Elisebeth, sees af denne Dag-Bog og det som følger efter samme, naar meldes under 5 May saaledes: den 5 May schickede Jomfru Lisbeth mig sin Moders Fru Wibekkes Wogn. Saa staaer og udi det forommeldte Reglement: Welbyrdige Jomfru Gyldeuløves Præceptor for Lon

3 Maji var jeg i Hauen oc talede med Zomfruen, da begierede hun, at jeg om anden Dagen vilde komme igien.

4 Maji schickede hun mig en Læckej oc lod beglere at Jeg vilde komme den anden dag derefter.

5 Maji schickede Zomfru Elizabeth mig sin Moders Fru Wiuicks Bogn, som aag mig vd til hauen, der examinerede jeg Zomfruen først i sin Catechismo oc befandt at hun kunde Lutheri Catechismum paa Tydsch Vden adt. med forklaring, at hun icke meget Slog feil, kunde oc temelig bestaa sig vdi Forstand oc Meening paa alle fem parterne, Hun kunde og de smaae spørsmaal der findes bag udj samme Catechismo, om Schriftemaal.

U 3

der-

110 Rdt. Det kan ikke være Princesse Elisabeth, avled med Dronning Anna Catharina. Hun var fød 1606, og hverken kunde føre Navn af Gyldenløve (som ikkun tillegges Kongens naturlige Børn) ey heller i sit 42 Aar skulle lære sin Catechismum. Det kan ikke være Fruen Sophia Elisabeth, avled med Fru Kirstine Munk, hun kunde ey heller føre Navn af Gyldenløve, og var gift, først med Grev Peng og siden med Holger Wind. Med Frue Kirstine var vel en Datter ved Navn Anna Catharina, fød 1618, forl ved med Rigens Hofmester Frans Ranzow, som druknede udi Graven ved Rosenborg, men hun døde af Sorg den 10de May 1633. Altsaa maae Anna Catharina, som Baronnen anfører, enten være Frue Wibes anden Datter, om hun har været til, eller det maae være en Skriverfeil, i steden for Elisabeth Sophia.

derforuden kunde hun oc nogle aff Davids Psalmer, 1, 2, 6, 8, 23, 32 etc. ti eller tolf.

derforuden nogle Sproge af Biblien om troens articke.

In Arithmetica haffuer Jomfruen lærdt de 4 Species nogenlunde, additionem, Subtractionem, Multiplicationem et divisionem dog schalk hun meere excerceris.

Den 12 Maji en Odensdag predickede Jeg latine for Hans Maytt: og Raadet Text: Rom. 8. v. 32.

Den 18 Maji kom min K: hustru til Riibenhaffn oc den 21 drog hun til Fredrichsborg.

Dominica vocem jucundit: o: Femte Søndag efter Paaske, waar Jeg i Kongl. Maytts Gemag, oc gaff Suar paa den Commission Hans Maytt: gaff mig om Jomfru Elizabeth at examinere.

Samme dag sich jeg befalling at reyse med Hans Maytt: til Fredrichsborg.

Den 24 Maji kom jeg til Fredrichsborg og fandt min K. Hustru og barn der i god Velstand Gud sche loff.

De reyst did tilforn den 21 Maji.

Den 25de Maji Kom Hertug Fredrich oc hans Gemahl til Fredrichsborg. (f).

In

(f) Hertug Frederich, denne her ommeldes, var Kong Christian den Fierdes da levende Anden Son, som siden blev Konge og fulgte sin Fader i Regieringen, fød til Fadersleiben, den 18 Martii, Aar 1609. Hans Ge-



In festo ascensionis domin. 3: Christi
Himmelfarssdag, bleff predichet Tydsch paa
Fredrichsborg aff M. Weilandt udi Helsingoer.
Den anden dag, som waar den 28. Maji
predichet Jeg. Text. Col. 3. I.

Dominica Exaudi 3: Siette Søndag
effter Paaske, predichede jeg atter og strax effter
predichen røpste Hans Mantt: til Kiøbenhaffn
der hand mundtlig haffde giffuet mig befaling
att jeg med Slog-Presten oc Fogden schulle giøre
Order i Kircheu om Stolestader. (g)

Huor effter jeg denne schriftlig Befaling
lob leuere til Slog Fougeden, som hand af Pre-
diche-Stolen loffuet at lade forkynde, som følger.

Effter Hans Mantts Wor allernaadigste
Herres og Konges strenge og alworlige befaling:
paabiudes at alle oc huer som denne Kirche sege,
schulle sig effter den Order tilforn om Stolesta-
derne

A 4

Gemahl var den Lüneborgske Prindesse Sophia Anna-
lia, Hertug Georgii Datter med hvilken han holdt
Bilager til Elbäckstad den 18 October 1643. Kong
Friderich den 3die dede 1670 den 19 Febr. og Dron-
ning Sophia Annaia 1685.

- (g) Slotspræsten, som ikke her nævnes, skriver Sal.
Zvergius udi sit Skrift, kaldet Esterveretning om det
Siellandske Cleresie, Maaskee at have været Johannes
Damian, men man finder strax herefter en Slots-
præst, nemlig Mag. Hans Hunswig. Om denne
melder Sal. Zvergius intet, eller ham iblant Slots-
præsterne anfører. Ellers maa denne Mag. Hans
Hunswig strax derefter være forflyttet til andet Kald,
saasom man samme Aar finder en anden Elbtspræst,
nemlig Mag. Hans Mathiesen.



derne giort er, endelig forholde; Saa at Mandfolcket wed den ene side, oc Qvindfolcket wed den anden side, oc paa gulffuet, Vdi de Stole oc Stader dem ere forordnede oc tillagde, schulle sig forsøye, naar Tid er oc derudi ordentlig og skichelig bestaaendes bliffue Indtil all Gudstieneste huer Gang forrättet worder. Saa fremt nogen her Imod at giøre befindes, oc nogen Karls Person Stor eller Liden, paa de Steder, som til Qvinderne ere beschickede, eller de paa Gulffuet uden Stolerne sig lader finde han schall derfor som for modtwillig Blydighed tilbørligen worde straffet, foruden spotten ham strax paa Stedet, af dem der til ere beskickedede schal wedersfares. huor efter alle oc enhuer som wedkommer, kan wiide sig at rätte oc for Schade oc Spott at tage ware. Actum Fredrichsborg. I Junii 1647.

Den 2den Junii kom jeg til Kriøbenhaffn igten.

Vindze afften sich Jeg ordre at reyse til Fredrichsborg, huor Hans Maytt: wilde ware i Helligdagene.

Vindgedag predichede Jeg 2de gange paa Fredrichsborg. Sich til offer 46 Rdlr. Thider waar Jche andre end hans Maytt. som lod offre 6 stycker Guld, huer stycke paa 2 Rdlr. dernest Hoff Marschalcken som offrede 4 Rdlr. Hans Lindenow schichede Mig 8 Rdlr. Sloszherre Coulau I Rosenobel, Secreteren Otthe Krag 2 Rdlr. Kammer Juncheren Key Lyche 8 Rdlr.

oc



oc saa Hoff Jüncherne som offrede, somme En oc somme 2de Rdr. (h)

Anden Dagen predichet Slospresten M. Hans Huuszwig, oc tog offer aff almuen.

Effter predicken lod Hans Maytt: mig fodre op til taffel, oc waar da til bords Hannibal Seested, Axel Wrop, Secreteren Otthe Krag oc Jeg. Offuer Borde discurerede Hans Maytt: om adtschilligt oc waar heel lystig. (i)

A 5

Den

(h) Hoff-Marechal Adam Genrich Peng, Otto Krag Ober-Secreter, Kay Lykke Kammer-Junker, den sidste deylig af Anseelse, den rigeste Adelsmand paa de Liden, thi han var Eyer af 15 Herre-Gaarde: men blev ulykkelig ved et formasteligt af ham frevet Brev, hvorför han blev dømt fra Vere Liv og Gods, og da han var flygtet, blev Executionen udfört paa hans Billede, den 5 Sept. 1661, paa Slotspladsen. Om ham kan læses Holb. Danm. Riges Historie, Tom. 3 og Rothes Danske Mænds Eftermale, Tom. III. pag. 294.

(i) Hannibal Sehested til Nørager-Gaard, Danmarks Riges Raad, Statholder i Norge, General over Armeen sammesteds, og Hevedsmand paa Agerhuus Slot og Lehn; Chistian 4ti Svigersøn, en habil Mand, faldt i Unaade hos Kong Friderich den Tredie, men kom i Raade igien, og, efter Souverainitetens Indførsel, för hvilken han gjorde sig Umage, blev Riges Skatmester.

Axel Wrop til Beltebjerg, Ridder af Elephanten, Rigs-Geheime- og Justitiraad, General Feldtmarskalk, Obrist til Hest og Fods, da commanderende i Kiöbenhavns Fästning, over hvilken han derefter blev Gouverneur, fød den 13 Sept. 1606, död den 15 Mart. 1671. see Rothes Danske Mænds Eftermale, II Tom. pag. 500.

Den 14 Junii reyste Hans Mantt: til Kiøbenhavn.

Den 16 Junii bleff førdt 50 Laß wed her i Residengen med Bønder Wogne.

Den 17 Junii kom Kongl. Mantt: Igien fra Kiøbenhaffn om Morgenen tilig før horam qvartam 3: Kl. 4 oc Effter Maaltid drog stray bort igien.

Samme Dag sich Wi Kundskab, at Hans Førstelige N. Prinsgen schulle være død en Miil fra Dresden. (k)

Den

- (k) Prinds Christian, Kongens ældste Søn, (den Førstefødde var Friderich fød 1599, men døde fort derefter) fød 1603. den 10 April paa Kiøbenhavns Slot. Hans Frue Moder var Anna Catharina, Joachim Friderichs, Marggreve og Administrator til Magdeborg, siden Churfyrste, hans Datter, som blev giøt med Kong Christian den 4de, den 27 Novbr. 1597, og døde den 29 Martii 1612. Han blev udvalgt til Prinds og at følge sin Fader ubi Regieringen Mar 1608, og hyltet Mar 1610, hvorfor han og kaldes Christian den Femte. Han forestod Regieringen i sin Herr Faders Kraværelse, tillige med 3 Medhjelpere, nemlig Friis, Daa og Sehested. Blev giøt med den Churfyrstelig Sachsiske Princesse Magdalena Sybilla den 25 Oct. 1634. Han blev 1646 overfalden af Svaghed, hvorfor han besluttede at reyse til Carlsbad. 1647 den 8 May begav han sig paa Reysen til Tyskland, ankom den 28 dito til Dresden, tilligemed sin Gemahlinde. Men da han var i Begreb med at reyse derfra, blev han saa svag, at han maatte, en Miil fra Dresden, forblive paa Slottet Korbis, hvor han døde Natten imellem den 10 og 11 Junii samme Mar. Iblant hans mange gode Egenstaber var denne, at han var de Lærde meget bevaagen. I sit Egteskab havde han ingen Børn.

Den 18de kom Kongl. Maytt: igien til
Fredrichsborg om Morgen tilig.

Ipslo die Johannis, 3: St. Hans Dag, 24
Junii, schreff Hans Maytt: mig til med sin egen
haand at ville communicere om anden Dagen.

Den 25 Junii som waar en Fredag gich
jeg effter Majestetens order om Morgen en circa
Septimam imod 7. Ind i Kirchen, oc holdt
Mig offuen paa Gangen paa Fredrichborg, oc
der det war ringt første gang, gief Jeg Ind med
Maytt: I hans Stoel, og der hørte hans Con-
fession, som han siddende paa Knaerne gjorde
for mig latine, med stoer devotion.

Strax abfolveret Jeg ham ocfaa Latine,
Hand bleff siddende Imidlertid for Mig paa
Knaerne med sammenlagde haender og jeg sad
paa hans Stoell. Efter Absolutionen stod
han op oc gaff mig haanden, oc sagde mig at
hand wilde communicere der oppe, dermed gief
jeg ned. der jeg haffde predichet, gief jeg op
Igien, oc effter Litaniett communicerede
Hand. (1)

Den

- (1) Udi det i Danske Magazin indførte Udtog staaer disse
Ord: Og Confessionarius sad paa En Stoel: Det
skulle synes ligegyldigt hvad Stoel han sad paa, men
der ligger meget meere deri, at han sad paa Kongens
Stoel. Thi det viiser Hans Majestæts Verdsdig-
hed for Gud, at opstaae fra sit Kongelige Sæde, knæ-
lende ydmyge sig for alle Kongers Konge, overlæ-
dende sit Sæde til den, som skal paa Guds Vegne
baade inodræge hans Bekjendelse og forkynde ham
Syndernes Forladelse.



Der effter bleffue Wi til Fredrichsborg stille beliggende, Indtil den 7 Julii da Hans Maytt: reyste til Antworschou, att hand kunde wære wed haanden Imeden det Mode holdtis i Othense. (m)

Samme Dag reyste min hustru oc Jeg til Kiøbenhaffn effter min suogers Hans Mules begiering, som da haffde faaet Ja paa sin Kie-
reste Marren S. M. Wichmans. hoß hende waare Wi til Giest om anden Dagen den 8de Julii til afften. (n)

Den 10 Julii schickede Rente Mester Welb. Melchior Oldeland mig effter Hans Maytt: egen Naadigste Befaling til en Sørge-
Klødning, dette esterskrevne.

I) 13.

(m) Mode af at møde: Samlinger holden paa usæd-
vanlige Tider ved særdeles Leilighed, holdtes gemeen-
lig i Wiborg, Odensee og Lund i Skaane.

(n) Hans Jørgensen Mule, Assessor i Høyeste Ret og
Kammer-Collegio, samt Deconomus over det Kon-
gelige Communiter i Kiøbenhavn, fød i Odensee i 605
den 8 Mart. af Daaske adelig Herkomst. Han lege-
rede til Fattige og Huusarme 1000 Rdlr., til Oden-
see Skole 700 Rdlr., til Universitetet sit Bibliothe-
que, saavel som en Capital til dets Vedligeholdelse,
og til Sub-Bibliothecarii Naaning en grundmuret
Gaard, gav til Frue Kirke 300 Rdlr. foruden andre
Summer til Fattiges Hielp, samt til sine Slægt og
Venner. Givt med afgangne Biskop i Wiborg
Wichmann Hasebards Enke, Maria Braad. Han
døde den 3 Sep. 1669. Hofm. Samlinger af Fun-
dation Tom. I,

- 1). 13 allen fint sort Klæde à 5 Rdlr. til Kiortel og Klæder.
- 2) Atten allen silke groffgrøn til en Samarii.
- 3) 27 allen sort rasch til Underfoer.
- 4) Strichsilke 8 lod.
- 5) En Silke 4 lod.
- 6) Silke Knapper 6 dosin.
- 7) Fem allen borat til forneder aff Kiortelen.
- 8) De derhøf Silkebaand til Buxer oc schoe, Item sort blommet femskafft til at vnderdrage schiødene paa trønen. Canifaß, Baaldavid, Duellich, Blmerbug 4 allen, Store hegter, Skruesnorer.
- 9) It par sorte strichstrømper.
- 10) It par handscher for 1 Rdlr.
- 11) Til It bonet at sørge med, Tre allen fin boratt, En allen lang Fløß, baaldavid, Silke sardug.

Dominica 4 post Trinit. waar til geist til Fyrners ved Stranden.

Den 12te Julii betalde Jeg Jens Thomasen for hueß Jeg og min famulus haffde ligget der i Herberg oc gaff ham 3 Rdlr. for Bgen.

Samme Dag reynte Wi hiem til Fredrichsborg igien.

den 17 Julii kom Hans Maytt: til Fredrichsborg Igten.

Den



Den 4 August reyste Hans Maytt. til Kiøbenhaffn eller Jbstrup. (o)

Loeffuerdagen den 7de Augustj kom han til Fredrichsborg igien.

Dominica 8a Trinit. som waar 8 aug. lod Hans Maytt: mig opfordre til sig paa gemtchet for Predicken oc klagede offuer Sungen i Kircken.

Samme Dag waar jeg H. Cankelers giest i Hilderød til Aftensmaaltid.

Om anden dagen 9 Augustj waar jeg med H. Cankeler Wdj Scholen at besee dens brostfældighed.

Den 11te Augustj waar Jeg til taffell hos Hr. Cankeler paa Slottet, og da sich Suar, at Hans Maytt: wil lade Scholen forferdige.

Den 13 August om Natten ved 10 Slet bleff jeg opkaldet til Wiwicke paa Slottet som waar meget Snaas, oc da effter hendes begiering meddeelte hende det hellige Sacrament wdj W: Fru Anne Brahes, hendes daatters Birgitte Quidshovs oc min Egen hustrøes nærværelse. (p)

Den 14 August lod Hans Maytt: mig opfordre paa Sommer Gemachet der Klochen
waar

(o) Jbstrup var en Hærregaard, som Kong Christian den Fierde kiøbte af den Udselbste Familie, og ved Ombygningen kaldte den Jægersborg, fordi Kongen der i Egnen forlystede sig med Jagten.

(p) Nemlig Fru Brahes Daatter Birgitte Quidshov.

waar Slagen Ser om Morgenen; oc da først
 discurreret om adtschilligt. Siden lod hand
 ophente En gammel Qvinde aff Malmø wed
 Maffn Karren Regnholdtis, som Nogen tid
 haffde wæret hos Fru Wiviche i sin Siugdøm,
 oc vdi Secreteren Kiold Krages, Sloß Pre-
 stens M. Hans Huuswiigs oc min Nærwærelse,
 lod hende examinere om adtschilligt. huor
 iblandt de 2de fornemmiste Spørsmaal waare.

1.) huoraff hun wiste Fru Wiviche at wære
 forgiort? huortil hun snarede at hun
 strax det kunde see, der hun saae hende.
 De paa det hun kunde wiide huor
 det haffde giort, begierede hun en af
 Frue Wivickis serche, og der hun fik en
 gammel, schildte hun den i 2de Stycker,
 den halffue Part nedlagde hun i Jorden,
 den anden Part tog hun med sig offuær
 til Malmø, oc siden tilbage igien; oc
 deraf kunde det wiide.

2.) Hus det haffde giort oc ladet giøre, at
 hun waar forgiort? huortil hun snarede
 att en i Schaane det haffde giort oc waar
 kiobt dertil. Den det haffde ladet giøre,
 waar En som wilde haffue forgissuet
 Kongen, oc wilde haffue forraad Lande
 oc Alger.

Alle Spørsmaalene bleffue strax beschreff-
 ne med deres Giensuar.

Den 15 Augustj som war Dominica 9
 post Trinit. bleff jeg wed Jtt. Effermiddag op-
 fodret

fodret til Hans Maytts paa Sommergemachet, huor der blev fremkaldet en anden Qvinde af Schaane wed Raffen Anne Knudsdatter og bleff om adtschilligt tilspurd, men Indtet bekiende.

Samme dag kom Hans Maytt: schriftlig befaling til Kammerjuncheren Welb: Kay Enche. Secretereren Kield Krag, Jens Raas Hoffjunker, M. Hans Mathiesen Slosprest og mig, att wi om Morgenen derefter skulle Examinere Karen Reinholdtis paa den blaae Stue paa Slottet. Acten, huorledes dett gick aff, sampt Befalingen haffuer de beschreffuen.

den 30te Augustj reyste Hans Maytt: til Ipsstrup oc kom igien om anden dagen.

den 3 Sept. reiste Hans Maytt. atter til Ipsstrup oc kom igien om anden Dagen.

Den 5 Sept. som waar Dominiã 12 p. Trinit. reiste Hans Maytt: atter til Ipsstrup strax effter Predichen, oc kom igien anden Dagen.

Den 11 Sept. kom Secretereren Welb. Otthe Krag Ind til mig om Morgenen wed halfgaaen 7 oc berette mig det att wære Hans Maytt: Raadigste Willie, att jeg skulle giffue beriderens Søn aff Slagelse en text til at prediche om Othensdagen derefter Som han oc sich ex. act. 4. 12. propter convenientiam cum evangelio 3: Apostlernes Gierninger 4 Cap. 12 formedelst overenstemmelse med Evangelium.

Samme dag ved 10 Slettformiddag kom Hoffmarskalcken Welb. Adam Henrich Pens oc den Dffuerste Secreter Otte Krag Ind til mig,
med

med Hans Mantt: egen misive, den samme og mig tillschreuen. Ut Vt samme Dag M. Jens Dolmer, Uldrich Christians Præceptor skulle forhøre, om nogle grossue Excesser, mod Uldrich Christian begangen, som Hand for Hans Mantt: af Hoffmesteren paa Sorde waar angiffuen for, som oc scheede samme Dag, paa Fredrichsborg Slott. Acten i sig selff, med befalingen haffuer De beschreffuen. (p)

In

- (2) Uldrich Christian Gyldenlöve Kong Christian den Fierdes naturlige Søn ayled med Frue Wibeke: var fød paa Jægersborg den 7de April 1630. Han var en tapper Herre baade i fremmed og sit Fædernelands Tjeneste, var meget elsket af Kong Friderich den Tredie under hvilken han var General Lieutenant over Militien, Oberst til Hest og Fods og Befalings Mand over Skanderborg. Han viste iblandt andre helte Gierninger, sit uforsagte Mod i Kjøbenhavn's Beleiring og døde i samme Beleiring den 11 Decembr. 1658. Mag. Jens Dolmer som var hans Præceptor hadde forsomt ham sees af Kong Christian den Fierdes selv skreue Brev til Canceler Christian Thom. Sehested saaledes: Af din Skrivelse Mag. Jens Dolmer angaaendes, haver jeg forstanden din Mening, som jeg intet haver imod at sige, hvad Dommens Indhold er, det erfaret du af Hoffmesteren paa Soer, som uden Tvivl nu er, eller snart kommer til Kjøbenhavn. Dommens Indhold gaaer vist paa M. Jensens ridderlige Gierning imod Ulrich Christian ud. Mens min Meening er, at M. Jens bør der foruden straffes som en Skalk, fordi han med stor Gliid, haver forsomt Ulrich Christian, saa at jeg mig derover maa forundre naar jeg hører hvad her passerer. Han haver intet holdt

In ipso examinationis actu, 3: Ved denne Undersøgelse: Kom en Drabanter oc tilstillet mig Hans Mantts: mislive, mig med Hans Mantts: Egen Haand til schreffuen, til Underretning om Prinsens den Salig Herri: Education à teneris, 3: Opdragelse fra hans Ungdom.

Se. Michels Aften reyste jeg til Kiøbenhaffn efter Hans Mantts: Befaling at tage fuldkommen order hos H. Canceler om Prinsens den Salig Herri: begengelse hvorledes med Predikener schulde forholdes.

S. Michelsdag om efftermiddagen ved horam 3, kom hans Forstelig Raades Prinsens Ltig til Kiøbenhaffn.

den 19 Octob. reyste min hustru oc jeg til Kiøbenhaffn oc om anden dagen den 20de October waar wt til min Suogers Hans Mules troloffuelse.

den 21 Octobr. drog Wt til Fredrichsborg igien. Samme

holdt hannem til at læse i Bibelen, meget mindre verdslige Historier, som han burde at vide paa Hans Jngre. Han kan intet regne. Saa at jeg intet fandt begribe, hvad han haver hørt for med Ulrich Christian i saa rum Tid. Nu staaer det derpaa, hvor han skal for ligt tales til, ald den Stund han er kaldet til Aarhus Domkirke. Det var res pessimi exempli, 3: Een Sag af allerterste Folge om den Karl Kulle ikke saae Skam for det, han haver giort. Vale. Fredrichsborg den 26 Sept. 1647.

CHRISTIAN.

Samme dag reyste Hans Maytt: fra
Fredrichsborg til Ibsstrup, der om anden dagen:
den 22 Octb. at giffue de Ryskersche Ges-
sandter audientz.

Den 1 November. Somwaar Allehel-
gen dag effter Predicken reyste Hans Maytt: til
Kisbenhaffn. Att giffue adtschillige Gesand-
ter audientz, bleff saa der, til efter Prinsens be-
graffuelse. Samme dag gaff Hans Maytt:
mig ordre att Jeg Søndagen deteftr skulle wa-
re paa, oc prediche for hannem som oc scheede
domin. 21 p. Trinit.

Om anden Dagen den 8 November bleff
den S. Herris Prinsens begengelse holden i
Kisbenhaffn med største Solennitet. Predicken
forrettede D. Brochmannus Latmé først, jeg
siden danice. (q)

Den 12 Novbr. predickede M. Jacob
Knudson Rector Scholæ Aarhus. for Hans
Maytt: oc Raadet i Slos Kirken.

Dominica 22 post. Trinit. predickede
Jeg selff af Guds Raade for Maytt: oc R. R.
(Rigens Raad)

Om anden Dagen gaff Hans Maytt: mig
ordre att reyse til Fredrichsborg Igien. Reyste
B 2 saa

(q) Denne af D. L. Jacobsen holdte Prædiken er udgivet
i Trykken Aar 1649 og tilskreven Enke Prinsessen
Magdalena Sybilla: fører denne Titul: Sørgelig Liig-
Prædiken om den meget fromme og Gudfrøgtige Kon-
ning Josæ: Gudelig og barmhertig Leffnet og salig
Endeligt af 2 Kongernes 22 Cap. v. 18. 19. 20.



saå 16 Nov. fra Kiøbenhaffn, oc kom til Fredrichsborg oc fandt mine Wdi god Welstand Gud schee löff.

Den 29 Novembr. Kom Hans Mantt: selff først til Fredrichsborg igien.

Den 4de Decembr. reyste Wi til Kiøbenhaffn oc waar Dominica 2da adv. til min Suogers Hans Mules Bryllup, kom hjem igien

Den 7 Decbr. til Fredrichsborg, oc Syster Mette oc Else med os. (r)

Den 10 Decembr. reyste De fra os.

Den 7 Decembr. forreyste Hans Mantt: til Kiøbenhaffn igien. den 15 Decembr.

Jule Aften kom Hannibal Sedstedt med Sin Frøjsken til Fridrichsborg (s).

Jule dag sich Jeg til offer paa Fredrichsborg 102 Rdlr. i Guld oc Penge.

Hans Mantt: lod offre 3 dobbelt Ducater paa 12 Rdlr. Canceleden H. Christian Thomsen lod offre for Sig 1 Rosenobel.

Hannibal Sedstet sende mig i Husett 30 Rdlr. Mstf.

Hoff:

(r) Syster Mette og Else disse vare D. Jacobsens Hustruens Søstre. Else Mule, gift med D. Herman Hahne og siden med M. Jørgen Bertelsen. Mette Mule med en Præst navnlig Dines Jønsen. Hofmans Samling af Fund. Tom. p. 262.

(s) Hans Fræcken s: Stadtholder Hannibal Sehesteds Frue, som var Christiana Kong Christian den 4des Daatter avled med Frue Christine Munk.

Hoffmarschalchen 4 Rdlr.
 Lensmanden 2de stykker Guld paa 3 Rdlr.
 Key Lycke 4 stykker Guld paa 8 Rdlr.
 Bernewis 2 Ducater paa 4 Rdlr.

Det andet offrede Cancelli oc Hoffjunkere.

Philip Borneman en gammel Bngers Gylde.

Bldrich Christian 8 Rdlr.

Memmius 4 Rdlr. (t)

Den 27 December war Slozherren,
 D. Peder Winstrup oc Jeg effter Hans Maytt:
 naadigste Befalling neder i Byen oc besaa Ste-
 det til den Kirke der schall bygges. Oc befandt
 da att Pladshen Inden begge Fundamenter som
 fandtes, war alt for sneur, saafremt den med
 Huelling schulde deckis. huilchet wi oc strax Hans
 Maytt: refererede.

Den 29 Decbr. waar D. Jesper Broch-
 man D. Peder Winstrup oc Jeg effter Kongl.
 Maytts: Naadigste Befaling oppe paa Sommer
 Gemachet, oc udi Hannibal Sedsteds nerwarelse

B 3

Exami-

- (t) Memmius; hvo denne har været, har været mig en Umuelighed at opspørge, vel findes udi Carl Ogiers Danske, Srenske og Polske Reise da han var i Følge med den Franske Ambassadeur Claude des Meines Greve af Avaux, som her ankom i Maret 1634 til Prinds Christian den Femtes Bilager med Princeffe Magdalena Sybilla, fornevnte Ambassadeur kaldet paa Latin Claudius Memmius: see Justice-Raad Slegels. Samling zur Dänischen Geschichte 11det Bind IV Stycke pag. 77, 78, 83. Men da bemelte Memmius var her Mar 1634, saa kan det vel ikke være han med mindre han enten har været her igien 1647, eller en anden af hans Familie.



Examinerede Adrich Christan, Huorom Hans Mantt: swar effter Maaltid holden, bleff relation aff os. giffuen.

den 30. Decembr. gaff D. Jesper, D. Peder Winstrup oc jeg Hans Mantt: schrifftlig woress betenkende om huis til Scholens Conseruation tiene kunde.

1648.

Ao. 1648 den 2den Januarii communicatede Hans Mantt: paa Fredrichsborg, huorom hand schreff mig til, Dagen tilfort, som waat Nytt Marsdag.

Den 19 Januar. forreyste Hans Mantt: herfra til Kronborg, oc kom iglen Løfferdagen den 22 Janv.

Den 26 Janv. reyste den Carliske gesandt fra Fredrichsbog.

den 10 Febr. bleffue forschreffne: D. O. Worm oc D. Otte Sperling fra Kiøbenhaffn til Fredrichsborg, med D. Fabricio ut confultere om Hans Mantts. suaghed. (u)

Den 21 Febr. forreyste Hans Mantt: meget Suag herfra til Kiøbenhaffn.

Den 22 Febr. visiterede Jeg Fredrichsborgs Schole oc befandt de i den Offuerste Lectie heel Slete.

Den

(u) Doctor Jacobus Fabricius, anførts i Reglementet som Kongens Liv-Balbier, med 1000 Rdlr. aarlig Løn. Dansk Magazin Tom. V, p. 211.

Den 25 Febr. Predichede jeg for Hans Maytt: i hauen, oc saae Han da meget Suag, dog siddende ved bordet i sine Klæder, talde dog Indtet til Mig.

Om Lowerdagen den 26 Febr. bleff Suagheden Ham saa streng at han maatte gaae slet til feng, huilket waar den første.

Om Natten waar Rigens Hoffmester oc Hans Frøken hos Hans Maytt: oc ham wed sengen opwartede: (v)

Om Søndagen den 27 Febr. lod han mig atter prediche for sig, liggende paa Sengen, Gad dog intet taled.

Men om Efftermiddagen lod Hans Maytt: mig atter indkalde, oc der jeg kom til Sengen rætte mig haanden oc taledede meget med ham.

Samme tid lod Hans Maytt: sig berette huilket Han effter min Underdannigste begiering meget glerne tilstedede, oc med største Andact forrettede.

Om Natten bleff jeg hos Ham oc da waare tilstede Rigens Hoffmester og hans Frøiken samt Frøiken Hedwig, Ebbe Wlfelds. H. Canzeler Niels Trolle, Secreteren Otte Krag, Kammerjunckeren Ebbe Gyldenstjerne D. Oluff

B 4

Worm,

(v) Rigens Hoffmester og Hans Frøken. Corfis Wlfeld og Frue Eleonora Christina Kong Christian den 4des Daatter. wed Fru Kristina Munk, begge mærkbardige Personer i den Danske Historie.



Worm, D. Otte Sperling oc mange Hans
Maytts. egne Tienere. (x)

den 28 Febr. om Mandagen suckede han
jo mere oc mere oc talte intet synderligt. Ind-
til om aftenen der Kloffen waar halffgangen
Sex, da han døde med sin haand i min. (y)

Nertværende alle de som nest offuen for
naffngives. (z)

den

(x) Frøcken Hedevig, Ebbe Ulfelds 3: Ebbe Ulfelds
Frue Hedevig eller Helvig. Christian den Fierdes Daat-
ter med Frue Kirstine Munk Ulling Søster til Han-
nibal Sehesteds Frue, Ebbe Ulfeld var Corfits Ulfeldts
Broder. han forlod Riget og døde i Stofholm 1682.
Holberg. Dann. Riges Historie Tom. III. p. 132.
133. Udi Udtoget i Dankske Magazin staaer Ebbe
Ulfeld, ligetom han havde været tilstæde. Men dette
er en Feil, thi udi Originalen staaer tydelig Ebbe
Ulfelds.

(y) Kloffen var halvgaaen 6, udi Liig-Prædikenen staaer:
Kloffen var slagen fem, og udi Slanges Historie Klok-
ken 5. Med sin Haand i min, som er meldet i dette
Skrifts Fortale.

(z) Udi Doctor Laurids Jacobsens Liig-Prædiken
over denne Salige Konge, findes hans Endeligt
fuldstændig beskrevet, hvilken Beskrivelse Sal. Con-
ferenceraad Slange har fulgt, og Sal. Baron Hol-
berg giort et kort Udtog af. Men da disse Skrifter
ikke ere i alles Hænder, og Beretningen baade er rø-
rende og opbyggelig, vil jeg af Liig-Prædiken anføre
Doctor Laurids Jacobsens Fortælling: " Hans Ma-
" jestæts sidste Svaghed haver ikke været nogen syn-
" delig formeret Sygdom, men mere en Mattighed,
" som han nogle Maaneder før skædsallig Endeligt ha-
" ver befundet, i det Naturen; som med stor Sorg og
" stedsevarende Møye og Arbeid; han sig i sin lang-
" varige



den 2den Martii Kom jeg til Fredrichs-
borg Tgien.

den 6 Martii waar jeg neder i Scholen.

B. 5

den

” varige Regiering haver paataget, er bleven svæk-
” ket og udmattet, den begyndte efterhaanden at
” aftage, at han ingen haard Spise kunde fordøye. Vel
” have Medici giort deres Gliid, men Naturens Kräf-
” ter vare saa svækkede, at de intet kunde virke eller
” udrette. Og enddog Kræfterne saaledes havde af-
” taget, og det var i den folde Binter, reiste H. M.
” dog fra Fredrichsborg til Kiøbenhavn den 21 Fe-
” bruarii, lod sig dagligen iklæde; alle indkommende
” Skrivelfer og Supplicatier lod han læse for sig,
” gav derpaa Svar og Beskeed, underskrev, færdig
” var giort, og ville ikke lægge sig til Sengs, førend
” den 26 Februarii, som var tredie Dagen for hans
” salige Endeligt, da han ved Sengen maatte blive
” slet beliggende. Om anden Dagen, som var en
” Søndag, lod han dog prædike for sig paa Sengen
” liggende, gad alligevel dog intet talet. Men over
” Middag samme Dag, som var den 27 Februarii,
” der Kloffen var ved eet, lod H. M. mig indfalde,
” og der jeg kom til Sengen, rakte han mig Haan-
” den, tog hart, og sagde: Her ligger jeg en Guds
” Sange, hvorpaa jeg svarede: det nu saa Guds sa-
” derlig Billie at være, af hvilken han pleyer sine fiere
” Børn med det naadige Sygdoms Fængsel at prøve,
” at han kan føre dem des nærmere til sig, og udi
” Gudfrygtigheds Øvelser opholde. Hvorfor, en-
” dog jeg vel veed, sagde jeg, Eders Majest. at have
” Gud fast i sit Hierte, og sig paa Christi Fortieneste
” at forlade, vil jeg dog have Eders Mant: formanet
” nu at holde hart derved. Hvortil H. M. svarede:
” Ne dubites, og strax paa Danske: Twister icke
” intet derpaa. Jeg twivler ikke derpaa, naadigste
” Konge, sagde jeg, men efterdi jeg ikke veed Noget,
” som udi nøgen Rød og Modgang kan give bedre og
” bestandigere Trost, end Christi Jesu hellige og ustyli-
” dige



den 15 Martii reyste Jeg atter til Ri-
benhaffn.

den 17 Predickede jeg i Hølmens Kircke
offuer S. Herr Rentemesters Melchior Olde-
lands

- ”dige Pines og Døds gudelig og hellig Betragtelse,
”vil jeg Eders Majestæt herom erindre, at E. M.
”heraf vilse nu fatte sig den bedste og kraftigste Trost
”i Hiertet til at opholde sig med i denne sin store
”Svaghed.”
- ”Herpaa svarede H. M. Det haver jeg altid
”giort, laae saa lidet stille.”
- ”Derefter rakte Han mig atter Haanden og sagde
”Tu gielder det.
- ”Hvortil jeg svarede at den almægtigste gode Gud,
”som H. M. den Sygdom Sely havde paalagt, skulle
”vel hannem derudi Raadeligen styrke og opholde:
”Ihi hans Kraft fuldkommes i Skrøbelighed.
- ”Og efterdi H. M. befandtes meget svag og af-
”mægtig, begierede Jeg underdanigst, Vi maatte
”falde ned, og giøre Høn for hannem til Gud om
”naadig Bistand og Lindring, hvilket H. M. gierne
”bevilgede og sely strax med sammenlagde Hænder
”begynte at bede. Efter Bønnen formanede Jeg
”Hans Maytt. Han med David nu ville hierteligen
”sukke af Psalm. 51 Gud vær mig naadig efter din
”Misfandhed afflet mine Synder efter din store
”Barmhiertighed, tde mig vel af mine Misgiernin-
”ger og gjør mig reen af alle mine Synder. Hvortil
”H. M. lod see en meget stor og sunderlig Andagt
”med sammenlagde og opløstede Hænder, saa at alle
”derhos staaende fældede Laare, herved.
- ”Og efterdi H. M. altid gierne maatte lide Sang,
”syntes raadeligt at spørge om Vi maatte siunge en
”Psalme, hvortil H. M. svarede med Behagelighed:
”O Ja, blev derfor strax begyndt Allene til dig
”Herre Jesu Christ ic. hvor Hans Majestæt da til
”hvor Linie opløste sine Hænder med største Andagt.
”Der

lands Eieg; Udi alle Rigens Raads Merwærelse
 Texten fick de mig selff aff Esa. 26, v. 20.

Den 18 Martii Kom jeg til Frederichs-
 borg Igien.

Den

" Derpaa blev H. M. formanet, at han med den
 " gudfrygtige Patriarch Jacob nu vilde stride mande-
 " ligen og ikke slippe førend han fik Betsignelsen.
 " Svarede da med gudelig Jorighed her vil ikke
 " slippes. Jeg sagde dertfor. O salig er den som
 " kan stride den gode Striid beholde Troen og en god
 " Samvittighed; Thi Hannem er Retfærdigheds
 " Krone henlagt som Herren skal give Dem der elste
 " hans herlige aabenbarelse."

" Gud skee Loff svarede Hans Majestat. Strax
 " blev sungen min Siel nu lofve Herren Hvilkens
 " Psalme H. Mayst. altid meget elskte, som han og
 " da sin store Hjertens Andagt med Hænder og Hag-
 " ter lod see og kiende, Derefter blev sungen Jeg
 " beder dig min Herre og Gud: Og siden! Naar
 " vi i største Nøden staaer. Og mellem hør Psal-
 " me blev H. M. adskillige trøstrige Sproge af Skrif-
 " ten foreholdt som til den Tiid og Leilighed kunde
 " tiene, hvilke H. M. med største Glid hørde og merk-
 " te. Som H. M. nu lod see saa stor Andagt med
 " Troe og Længsel efter Gud hvortil H. M. Cance-
 " ler, den ædle og Velbaarne Herre Her Christian
 " Thomæsen, gaff hannem stor Marsag med synder-
 " lig Trost og Erindring af Guds hellige Ord, som
 " han hannem vidtløfteligen, med stor devotion og
 " hjertelig Bevægelse foreholdt: Hafver velbemelte
 " H. Canceler H. M. om det Høværdige Sacra-
 " mente at bruge. strax anmodet, sagde det at være
 " H. M. en meget god Lære-Penge, og sikker Leyde
 " paa sin nu sovrestaaende Nense igiennem Dødsens
 " mørke Dal. *) Hvilket H. M. med største Beha-
 " gelig-

*) Udi Dag-Bogen staaer at det var efter Doc. Ja-
 cobsen begiering til Kongen, Ham blev Sacra-
 mentet meddeelt.



Den 28 Kom jeg til Kiøbenhaffn Tgten
 effter Hr. Cangelers Befaling, oc predichede i
 Slogkirken huor Hans Maytt: lig staar, Skier-
 torsdag,

” gelighed gierne bejaede og sig dertil strax beredde.
 ” Der Absolutionen skeed var, haver han det med
 ” største Hiertens Andagt annammet, og imidlertid
 ” lod sig holde op i Sengen. Og der Bønner og
 ” Betsignelsen over hannem var giort, blev sunget
 ” Vor Herres Jesu Christi Fred 2c. derpaa lagde
 ” H. M. sig til Rolighed, og talede ikke meget der-
 ” efter.

” Om Natten derefter, saa og om anden Dagen
 ” den 28 Febr. tog Sygdommen jo mere og mere
 ” Overhaand, at H. M. da intet synderlig haver ta-
 ” let. Lod dog siunge for Sig om Formiddagen den
 ” Psalme Herre Jesu Christ sand Menneske og
 ” Gud 2c. Ved to slet Eftermiddag som H. M. lod
 ” sette sig paa en Stoel: og Han da var overmaade
 ” meget afmægtig, formanede jeg H. M. Han jo
 ” ville holde hart ved Gud med et troende Hierte, og
 ” blive Gud sin Herre troe indtil Enden, at han kun-
 ” de faae Liffens Krone, betenkende at ingen vorder
 ” salig, uden den allene, som indtil Enden bliver be-
 ” standig, da vinkede H. M. adt mig med Haanden,
 ” og sagde lydeligen tvende gange: I tør intet twif-
 ” le: I tør intet twifle.

” I all sin Sygdom lod H. M. see en meget syn-
 ” derlig og underlig Taalmodighed: at Han sig over
 ” sin Angest og Smerte, ikke ergang beklagede, saa
 ” at man den Hellig Wands kraftig Forarbeidelse udi
 ” Hannem, endog deraf skinnbarligen kunde merke.

” Og som den Sal. Konge var i Himlen, førend
 ” han kom i Himlen, og blev afskild fra dette jordiske
 ” Væsen, haver han og aldeles slaget Hu og Sind
 ” fra dette timelige, saa han ei med ringeste Ord med
 ” noget af alt det i Verden er, sig befattede: Men
 ” med Hierte og Tanker søgte og lengtes ifkun efter
 ” det himmelske og ævige; inderlig begierende, og
 ” med



torsdag, langfredag, oc saa fort alle Paasche hellige dage, huor hans Forstelige Raade Hertug Fredrich oc mesten altid waar tilstede.

Paasche dag sang jeg iche for Alter, en heller bleff der offret, Men holt som ellers om en søndag efter forrige sædwane.

Men offer tilskickede mig disse effterschrevne:

1. Her Hoffmester, 3 Rosenobler
2. Her Canseler, 4 Rdlr.
3. Rigens Marsch Anders Bille, 4 Rdlr.
4. Rigens Canseler Hr. Christopher Brne. 4 Rdlr.
5. Hoffmarschalcken, 4 Rdlr.
6. Rentemester Steen Beck, 2 Rdlr.
7. Secreteren Otthe Krag, 2 Rdlr.
8. Kiold Krag, 1 Rdlr. 1 Sldr.
9. Philip Jochim von Barsdorp, 2 Rdlr. Bernewis 2 stycker Guld paa 4 Rdlr.
10. Ebbe Gyldenstiern, 2 Rdlr.
11. Steen Reedz, 2 Rdlr.
12. Hugo Luskow, 2 Rdlr.
13. Peder Pedersen Slogsskriffuer, 1 Rindsgylden.

den

” med attraa forventende, at den naadige Gud ville
” komme med naadig Forløsning, og Hannem i sin
” evig Roe og Glæde hiemsføre. Hvilket H. M. og
” saa samme Aften der Klokker var slagen Fem, er
” vederfareet, da han med suldkommen Fornuft, me-
” get stille og uden Bevægelse, sødelig og salig i Her-
” ren hensees, der den salige Herre i denne forgien-
” gelig Verden havde levet halvstierdesindstiuft og it
” Aar, ringere sex Uger.

den 5te Aprilis Kom jeg hient fra Kiøbenhaffn til Frederichsborg.

den 13 reyste jeg til Kiøbenhaffn. Igien oc der varede paa Kirchetienesten Søndag oc Fredag.

den 15 Aprilis Kom Rigens Stender til Kiøbenhaffn om Electionen at deliberere oc Slutte. (aa)

den 18 waare Stenderne paa Slottet, leuerede Deres Fuldmacty oc gaffue mündtlig Deres vora.

den 23 fuldte min Broder Hr. Nels mig til Frederichsborg, Stedet at besee oc komme Igien til Kiøbenhaffn den 26

den 28 gjorde den Geistlig oc Werdslig stand deres Indlæg om Electionen.

den 6 May om Natten ved 12 Slett-kleff Birckes Altg Bdfort oc begraffuet i den Ny Kirche uden Nørreport. (bb)

den

(aa) Om at udvalge Hertug Frederich til Konge: da Prinds Christian den Femte var død ville Kong Christian den Fierde have sin Søn Hertug Friderich udvalt til Eftemand i Regieringen der udgif derfor Kongelig Befaling den 10 Novembr. 1647 at et Rode skulle holdes desangaaende i Kiøbenhavn den 17 April 1648. Men Kongen døde og derfor blev gjort adskillige Damseligheder siden.

(bb) I den Nye Kirke ikke som Statsraad Hoyer melder ndi Dänische Geschichte p. 403. at hun blev begravet paa Fattiges Kirkegaard.

Den 7 May som waer Dominica Rogationum 9: Gentte Søndag efter Paaske bleff Hertug Frederich solenniter vvaldt til Konge i Danmarch vdi Stendernes Nermørelse strax efter Prædichen paa Slottet huor der bleff ve holden 2de Orationer paa dansche, den 1: aff Rigens Hoffmester Hr. Corfis Wsfeld, huor vdi han paa meenige Stenders wegne fuldkommetlig samtyctte oc vvalde Hertug Frederich til Danmarches hoffuet oc Herre oc strax leueret til Ham deres schriffthg Election. Den 2den Oration holdte strax Hr. Cancelev Christian Thomsen paa Hertzug Frederichs vegne, huor udi Han tacht Stenderne for Electionen oc loffuede dem alle, at deres privilegier oc immuniteter skulle dem conserveris, Efter dette waer scheid bleff giffuet 3 Salver med musqvoter paa Slogplaten af 6 Compagnier Borgerstab. Oc med Groffue Stycher som waer stillet uden for Slottet blev syet 3 gange, huer gang 9 Schud. Alt dette bleff sluttet med it forstelig Giestebud som Stenderne blev tracteret med paa Slottet samme Dag. (cc)

Dominica Exaudis: Slette Søndag efter Paasche, renste jeg til Frederichsborg oc Vinds afften tilbage til Kiøbenhaffn Isten.

Vinds:

- (cc) H. Baron Holberg melder intet om hvad Dag denne Udvælgelse skeede eller de Hæftideligheder som der ved vare, udi Udtoget af denne Bog, saær noget deraf udi oftemelte Danske Magazin.



Vindsdag bleff ikke sunget for eller effter Predichen, for Hans Maytr: Liig som staaer i Kirchen men effter Predicken som oc for Predicken ligesom om en Sondag.

Vindsdag bleff mig offer tilskicket i Riobenhaffn aff effterfølgende:

1. Rigens Hoffmester, 6 Ducater.
2. Canzeler H. Christian Thomesen, 2 Guldfroner D.
3. Rigens Marsch. 4 Rdlr.
4. Stadtholder i Norge Hanniball Seested, 4 Jacobus gamle, 20 Rdlr.
5. Christopher Blfeld 4 Rdlr.
6. Hoffmarschalcken Adam Henrich Pens, 4 Rdlr.
7. Rentemester Steen Bech, 4 Rdlr.
8. Slogherren paa Riobenhaffns Slott, Oluff Brochenhus, 1 Guldkrone D.
9. Henrich Lindenow i Schone I fransk Krone II Mk.
11. Otte Pönisch, 2 Rdlr.
12. Steen Rih, 2 Rdlr.
13. Huge Lühow, 2 Rdlr.
14. Philip Joachim von Peterstorff, 2 Rdlr.
15. Jens Kaas, 4 Rdlr.
16. Barnewis, 2 Ducater
Peder Pedersen Slogschriffuer, 2 Eldr.

Fierde Vindsdag forrenste Hans F. N. Pringen fra Riobenhaffn til Frederichsborg med
Cit

Sit gandske Hoff, hvor hen hand de lader for-
flyttte alt sit Gods. (dd)

Den 10de Dominica Trinit. Efftermiddag, forren-
ste jeg til Fridrichsborg.

Den 3de Juni Kom Prinsens Børn til
Fridrichsborg da baade Prinsent oc Princeessen
reed ud indt dem med andre af deres Følch. (ee)

Den 7de 8, 9 Junii, som waare alminde-
lige Bededage predichede Jeg paa Frederichs-
borg efter Prinsens naadigste Befaling.

Den 10de Dominica 2da Trinit. communicerede
Prindsen oc Princeessen med alle deres Tidsche
Følch paa Frederichsborg neber i Kircken, for
Predichen begyndtis Iuuellem 7 oc 8.

Den 12te Juni bleff jeg opfodret til Hans
F. R. Princens oc Princeessens Taffel hvor der
forefaldt adtschillig discurs, de firum Suspen-
dio, de Spectris, de arte magica, & ejusmo-
di om Lyves Hængen, om Spagelise, om Here-
nie og bedlige. Efter Maaltid gif Hans Prinses-
lige N. ned i Ridderstuen til Mig som jeg stod,
gaff mig Haanden oc atter holdte nedschillig di-
scurs cum summa humanitate. (ff)

Den 17 Junii reiste Prinsent oc Princees-
sen hen til Kilden, oc tilbage om Aftenen.

Den

(dd) Det merkes: at for Udsælgelsen, Tituleredes Han Her-
tug, efter Udsælgelsen Prinds, og efter Huldningen Konge.

(ee) Prindsens Børn vare de 2de, nemlig Christian fød
1646 og Anna Sophia fød 1647. man seer heraf
Disse høye Forældres Kierlighed til Deres Børn.

(ff) cum summa humanitate, da det siges om en Konge-
lig Person, kan oversættes: med megen Naade.



Den 18 forreyste De til Kroneborg oc tilbage om Aftenen.

Den 19 Junii vifiterede jeg Scholen paa Friderichsborg.

Den 22 Junii reyfte jeg til Kiøbenhaffn effter Hr. Cancellers Order.

Den 6 Julii Stod. Høldingen i Kiøbenhaffn paa Slokplazen.

Den 24 Julii reyfte jeg med Hans Mantt: Naadigste Bevilling fra Kiøbenhaffn til Frederichsborg, oc den 31 derfra offuer til Fyen, til min Syster Margret. og M. Hennings Brølluper.

Den 8 August reyfte Hans Mantt: med Dronningen oc 4re af Rigens Raad op til Norge, til Christiania hvor Høldingen stod den 24 August.

Den 4 Septeuabr. Kom jeg vel til Frederichsborg. Igien fra Fyen, Gud seee Loff.

Den 3 Octobr. reyfte Jeg til Kiøbenhaffn ester H. Cancellers schriftlig Befaling, hvor han talede med mig, om hvad text offuer Hans Mantts: Liig Kunde beqvemme.

Hvilken siden bleff. befalet offuer alt riget at prediches paa samme Dag. (gg)

Den 7de Octobr. Kom jeg tilbage igien til Fredrichsborg.

Den 13de Octobr. bleff. Hans Mantt: Min Sal. Herris vita & res gestæ paa Tysch beschreuen, Mig tilschicket.

Den
(gg) Liig. Texten var tagen af 1 Krøn. 29 Cap. v. 26. seq. David Isai Søn var Konge over al Israhel. Men Tiden som han var Konge over Israhel er fyrtiue Aar. I Hebron regierede han siuf Aar og i Jeru-

Den 2den Novembr. om Natten imellem
Torsdag og Fredag waar tld løst paa Sparepeng
oc afbrende Stalden. (hh)

9de Novembr. reyste jeg atter til Kiøben-
haffn igien.

Den 18 Novembr. bleff min Sal. Herre
begravuen oc prædichede Bispen D. Jesper først
latine og jeg berefter danice.

Den 23 Novembr. er Konning Frederich
den 3die solenniter Kronet i Wor Frue Kirche
i Kiøbenhaffn aff Bispen D. Jesper Brochmand
oc stode hos ham for alteret D. Hans Michelsen
af Fyen, oc D. Peder Winstrup aff Skaane.

Om anden dagen den 24 Novembr. bleff
Dronningen Sophia Amalia Kroned sammested.

Det 25 bleffue 32 af Rigens Raad og
Adel slagne til Riddere.

Den 5te Decembr. døbte jeg Secreterens
Otthe Kragss Datter, som bleff kaldet effter
Dronningen Sophia Amalia.

Den 11te reyste jeg til Frederichsborg
igien.

C 2

Den

Jerusalem regierede han 33 Aar Og saa døde i en
god Alder, med af dage Rigdom og Ære: og Sa-
lomon hans Søn blev Konge i hans Sted. See
Jaspbens Liigprædiken trykket 1649 og tilskreven
Kong Frederich den 3die.

(hh) Sparepenge. En Bygning 3 Etager høy, egentlig
indrettet til Heste Stald og hvad dertil hører, af
Kong Christian den Fierde saa kaldet, for at viise at
han havde Penge til overs fra Friderichsborg Slots
fossbare Bygning.

Den 14 Kom Hans Maytt: med sin gandsche Hoff til Fredrichsborg der at holde Winter Lager.

Den 15 reyste Jeg til Kiøbenhaffn med Hans Maytt: Forloff, oc om Søndagen

Den 17 Decembr. som waar Dominica 3 ad. confirmerede jeg Secretorens W. Otthe Krag's Datters hiemmedaah Bdi Gadarnis Køn wærelse, huor Hertzug Frans Philip af Lychsborg stod Fadder for Kongen.

Den 17 Kom Jeg hiem til Fredrichsborg igien.

Den 23 Kom Hoffmarschalcken; Welb: Adam v. Wens. ind i Residensen til Mig, oc berettede Mig det at wære Hans Maytt: naadigste Willie, at den Tydsche predichen som pleyer paa gemachet at schee, her at schulle sche i Kircken effter wor dansche predichen worden endt, for dis store andact schuld. De derfor at schulde ringes en halff time for til den Dansche predichen. Buledag bleff mig offret til Fredrichsborg 76 Rdlr., aff huilke Hans Maytt: lod offre 12 Rdlr. Dronningen 12 Rdlr. Hertzug Frans Philip af Lychsborg 4 Rdlr. Canceleren 3 Ducater. Hoffmarschalcken 4 Rd. Secr. Otte Krag 4 Rd. Oberste Friis 2 Ducater. det andet Hoffjunckerne.

Den 30 Decembr. om Aftenen tilschicket Stadtholderen aff Norge W. S. Hanibal See-steed mig en schion ny Lars gaffue som waar Min Sal. Herris. heyllofflig Kong Christian den 4 Contrafei, Bdi en stor schupenge aff Guld meget wæl giort; waar meere end en portugalös ward.

1749.

Anno 1749 den 7de Januarii tilschicket
 W. Jørgen Rosenfrans mig en dobbelt Ducat
 paa 4 Rdlr. den 8 Janv. reyste Hans Majestet
 til Kiøbenhaffn at giffue den Spansche Resident
 audientz.

Den 9 Janv. absolverede Jeg her i Kir-
 chen paa Fredrichsborg, Hertug Frans Philip af
 Lyncsborg, som om anden Dagen for predichen
 communicerede.

Den 11 Janv. Kom Hans Maytt: tilbage
 til Fredrichsborg igien.

Den 15 holdte M. Albertus Bart. Rector
 Scholæ en Oration i Frederichsborgis schole, med
 hvilken han gratulerede Hans Maytt:

Den 18 Janv. schickede Hans Maytt: mig
 bud, at han tilkommende Søndag vilde gaa til
 Gudsbord, oc at der schulde holdes 2 Ebsche
 predikener den dag, for oc efftermiddag oc derfor
 ingen Dansk Predichen holdes den dag.

Den 20 Janv. Kom H. Hanibal Sebsted,
 Stadtholder i Norge ned af Slottet til mig i
 min Residentz oc bed Mig gode Nat, oc da
 gaff mig Suar paa min forrige Begiering, baade
 om mig self, oc Hans Hane, han loffuede forfrem-
 melse. (ii)

Anden dagen derefter som waar Dominica
 Septuag. communicerede Hans Kongl. Maytt:
 oc Droningen med 70 andre Personer aff Hoffet,

C 3

i Kir-

(ii) Denne Hans Hane har uden Tvivl været en Broder
 til Herman Hane, som havde H. Jacobsens Kones
 Søster.



i Kircken paa Fridrichsborg for predicken M. Bremer betiente Dem alle. (kk):

Samme aften skickede Hans Maytt: sin Commertiener ned til mig, oc lod mig sige, at effterdi Dronningen icke forstaar Danske, haffue de samptlig brugt M. Bremer. Oc at jeg derfor indtet schulde miste, schickede Kongen oc Dronningen mig huer 12 Rdlr. beichtpenge.

Om anden dagen den 22. Janv. Skickede Hans Maytt: Secreteren Welb. Otthe Krag ind til Mig oc lod mig sige oc underrette om den samme Aarsag, huorfor han haffde brugt M. Bremer, oc derhos forsichrede hand Mig om sin Naadigste affectjon imod Mig.

Den 1 Febr. Skickede S. Melchior Oldelands Frue mig en sølffkande paa 66 lodt for hendes Sal. Mands Eigpredichen Jeg schickede hende. (H).

Dominica Elsto Fastelavns Sondag, effter predichen forrenste Hans Maytt: oc Dronningen med mange aff Hoffet til Kiøbenhaffn, at de om anden dagen wilde see Amagernes Fastelaffn.

Den (kk) Magister Bremer sad i Embet den 24. April 1676. Kong Friderich som havde lært at kiende ham i Hensborg, befalede ham at komme til Kiøbenhavn for at være hans tydske Hoffprædikant og Skriftesader, hvilket han var saa længe Kongen levede: var til for Naade hos høybemældte Konge, som efter Souverainiteten var stadfæstet forærede ham en Karell for beviiste Tieneste, han døde 1670 den 25 December. See Zvergii Siællandste Cl. p. 625.

(H) Hverken hos H. Zvergium eller H. Worm findes denne Eiigprædiken anført iblandt Jacobsens Skrifter. Naaskee den ikke er trykt.

Den 8 Febr. Kom de til Fredrichsborg igien.

Den 10 Febr. leuerede Secreteren Welb. Otthe Krag mig Kongebreff paa it Prælatur oc Canickedom Vdi Marhuß Capitul som Kongel. Mantr: mig naadigst med forlenet haffuer.

Den 13 Febr. waar jeg oppe paa Sommer Gemachet hos Hans Mantr: oc tackede Ham for samme Canonicat oe ellers all Kongelig Mildhed oc Naade, huilket han lod sig wel befalde.

Den 18 som waar Dominica Reminiscere Kom Hr. Cancelex til Fredrichsborg, huor jeg om anden Dagen talede med hannem, tackede Hannem for det Canickedom han haffde sid mig, oe fick befaling om Kongens oc Prinsens Liigpredichen at lade trykke.

Den 20 Febr. drog Kongen oc Dronninge oc H. Cancelex vd paa Tact. Om Aften Kom Kongen oc Dronningen hjem igien.

Den 23 Febr. Kom Landgressuen aff Darmstad til Fredrichsborg.

Den 27 Febr. reyeste Landgressuin bort Igien.

Samme dag efftermiddag afferdiget jeg et Bud offuer til Marhuß med Kongebreffuet om Canickedommet.

Dominica lætare Midfaste Søndag, reyeste Kongen oc Dronningen til Kiøbenhavn.

Den 15 Martii drog og jeg til Kiøbenhaffn, Kircketienesten at ware paa.

Vaaschedag bleff mig offret, oc tilschicket Vdi Kiøbenhaffn, offuer alt 88 Rdlr.



Tredie Paaschedag bleff D. Claus Plumius begraffuet. (mm)

Dominica Qvasimodo første Søndag efter Paasche reyste Jeg til Fredrichsborg, Scholen at visiterere oc axaminere, som scheede den 3 oc 4 Aprilis.

Den I Aprilis kom jeg til Kiøbenh. igjen.

Den II Aprilis circa horam 5 postmeridianam o: ved Kl. 5 Eftermiddag bleff Dronningen forløst oc fødte en Daatter huilken I3 ejusdem bleff døbt her paa Kiøbenhafns slot. (nn)

Den 30 & 31 Aprilis bleffue 19 Candidati Philosophiæ examinerede.

Den 4 Maji absolverede Jeg oc comunicerede H. Cancelet.

Den 6 Maji waar Jeg til D. Thome Bartholini Bryllup i Compagniet. (oo)

Den

(mm) Claus Plum Professor juris ved Kiøbenhavns Universitet, fød 1685. julio døde 16 Martii 1649 Fader til 18 Børn oc sinde Hustrue. Windhigii Academia Hafniensis p. 273. seq.

(nn) Blev kaldet Friderica Amatta, gift 1667 med Hertugen af Holsteen, Christian Albrecht.

(oo) D. Thomas Bartholin, Professor Medicinæ, Kongl. Liv Medicus honorarius, Assessor i Høyseset. Den berømmelige Lærde Mand var fød den 20 Octobr. 1616. Hans første Hustrue som han i dette Aar blev gift med, var Else Christophers Daatter, Borgemeister Christophers Hansens Daatter i Kiøbenhavn. Han døde 1680 den 4 Decembr. oc har efterladt sig mange Skrifter. Windigii Acad. Hafn. p. 378. Wormii Lexicon Tom. I. p. 79. Compagniet, den Gaard hvoraf Compagnie-Stædet har sit Navn og nu eyes af Hr. Statsraad og Pøst Directeur Lange: Det var det Danske Handels Compagnie Huus hvilket Com-

Den 10 Kom jeg til Kiøbenhaffn igien.

Den 11 Maji som waar en fredag effter predicken døbte jeg Hr. Statholders Welb. Jochum Gerstrups barn hiemme i huset, bleff kaldet effter Dronningen, Sophia Amalia.

Pindsdag bleff offret mig i Kiøbenhavn offuer alt 105 Rdlr.

Tredie Pindsdag forrenste Kongen oc Dronningen, sampt hendes Moder og Broder til Kronborg, oc siden derfra til Frederichsborg, oc der toge affscheidung fra dem, at reyse hiem den 19 Maj.

Den 19 Maji bleff herredagen anblæst oc beghndt den 21 dereffter.

Den 21 Maji reynte jeg til Fredrichsborg og fandt der min hustrues Syster Else Herman Hanes, som waar Kommen os at besøge.

Den 24 reynte jeg til Kiøbenhaffn igien.

Dominica 2 trinit. gjorde Hans Maytt: tuende sine Keneres Bryllup paa Kiøbeuhaffns Slott, huor Min Hustru oc jeg oc waare.

Den 7 Junii, bleff Statholders H. Jochim Gerstorps barns hiemmedaab confirmet, i Kongens, Dronningens, Hertug Franks, Rigens Raads nerwærelse, oc holdte Dronningen selff barnet den stund jeg talede oc gjorde mit embed.

C 5

Den

Compagnie fort det Navn: HelligTrefoldigheds Lång i det Danske Compagnie: det er det samme Compagnie, som nu har Navn af det Kongelige Kiøbenhavnste Skide-Compagnie. I dets Huus blev paa de Lider Bryllupper holdte.

Den 23 Junii lod jeg ved H. Canceler offerere Hans Mægtt: oc Dronningen, Kongens oc Prinsens Liigpredicken.

Den 6 Julii fik Herredagene ende i Riobenhaffn, oc bleff i denne Herredaget Rigens Raads Tæll med 5 formeret; næffnlig, Henrick Rammel 2 Niels Krag, 3 Mogens Høg, 4 H. Henrich Ransow oc 5 Christian Skeel.

Den 11 Julii forreyste Hans Mægtt: oc Dronningen til Fredrichsborg, huor de den 15 Julii som waar dominica 8 post. Trinitatis communicerede for Predicken, oc brugte M. Brenner.

Den 16 Julii Formiddag nedffickede Hans Mægtt: mig Beichte penge for sig oc Dronningen 24 Rdlr.

Den 17 Julii reynte Jeg fra Fredrichsborg, oc den 21 Kom jeg til Aarhus, huor jeg den 23 afflagde min Eed i Capitelet.

Den 24 Julii besaae jeg nogle af Kirckerne, huor Jeg aarligen schall lade høre regnskab, oc fandt dem temelig wed Mæct.

Den 28 Julii reynte Jeg fra Aarhus, og kom wel hient til Fredricksborg. Gud schæe Loff den 30 ejusdem.

Den 6 Augusti reynte jeg til Riobenhaffn.

Den 8 Augusti forærede Kongl. Mægtt: mig en Wrefkløding med des tilbehør, som Fortegnelsen udviser.

Den 9 Augusti bleff den Suenische Gesandt H. Bent Schytte, indført i Riobenhaffn oc paa Slotet løgeret.

Den

Den 10 Augusti predickede Jeg for samme Suenſche Gefandt paa hans gemath, effter Kongl. Maytt: Befaling.

Den 12 Aug. bleff det Kongelige Barns Froycken Fridericæ Amalia hiemdaab offentlig beſtrefret paa Kiøbenhaffns Slott om Alſtenen der Klocken waar imellem 7 oc 8, hafftet jeg af Guds Raade effter Kongelig Befaling forrettede Vdi den Suenſches, Herren Staters og Prinsens aff Branien Gefandters, Sampt Princens, Kigens Raads oc adelstandens Offuerværelse.

Den 14 Aug. haffuer jeg udi Kongens oc Dronningens sampt forben. Stenders nærværelse paa Kiøbenhaffns Slott, om Matten der Klocken idaar tolff, wiet til ecteskab, Welb. Jørgen Raas Dronningens Cammerjuncker, oc Welb. Jomfrue Margrete Cathrine von Buchwald. Oc strax effter, samme tid oc Sted wiede M. Bremer 2de andre Adels Personer aff Hoffet.

Den 21 Augusti den dag den Suenſche Gefandt fra Kiøbenhaffn bortreyste, til Fredricksborg att besee, ſticked hand mig et forgyldt Pocal, weyer 70 og et halvt Lod til Foræring, fordi jeg hannem med Predikener paa Gemacket opwartede. Lodet ſtatteris aff Guldsmeden paa 5 Mk.

Den 31 Sende Welbr. Jørgen Raas mig en solff Raude til Foræring fordi jeg wiede Ham oc Hans Jomfrue, ut supra.

Den 3 Sept. leuerede Hoffmarschalcken mig en Sedel paa it Ancker Rinsch Wun, som Hans Maytt: haffde befallet. Den



Den 8 Sept. reyste Hans Majestæt Vd til Holsteen, oc der holdte Landdag. (pp) Imidlertid reyste jeg til Fredricksborg oc bleff der stille beliggende Indtil den 24 November, Kom Hans Maytt: til Kiøbenhaffn igien.

Den Tull bleff Hans Maytt: med Hoffhaltungen i Kiøbenhaffn.

Paa Tuledag bleff mig offret oc tilschicket 110 Rdlr. 2 Mk.

1650.

Anno 1650 den 6 Januarii reyste jeg til Fredricksborg oc den 10 til Kiøbenhaffn igien.

Den 11 Januarii bleff mig it Kongebreff leueret, liudende, om Velb. Niels Friis til Farschou at hannem i dette Aar er beuilgett med penge at betale Afgifften af Haldum Tiende handhaffuer fess, huer td. Rug 4 Sdlr.

Den 14 Janv. reyste Kongl. Maytt: til Fredricksborg huor han med Dronningen oc en stor hob aff Hoffet communicerede, dominica 2 ab Epiph. for Predicken, oc brugte M. Bremer.

Samme Dag den 20 Janv. nedskickede Hans Maytt: mig med sin Kammertiener beichte Penge for sig oc Dronningen 24 Rdlr.

Den 21 Janv. reyste Hans Maytt: til Kiøbenhaffn igien huor han bleff beliggende indtil den 18 ejusdem.

Den

(pp) Landdag: da Metten holdtes paa de 6 Eder, hvor Kongen og Hertugen hver andet Aar skiftedes til Directiønen.

Den 25 Martii Kom Kigen's Raad til Kjøbenhaffn, effter som de waare forschreffne, oc bleffue forloffuede igien den 6 Aprilis.

Paasche Festen holdte Hans Maytt: i Kjøbenhaffn, Paaschedag bleff mig offret oc tilskicket Bdi alt guld oc Penge, 136 Rdlr.

Tredie Paaschedag forreyste Kongen oc Dronningen med Børnene til Fredricksborg, oc jeg samme dag reyste med.

Dominica Qvalimodo første Søndag efter Paasche communicerede Kongen oc Dronningen til Fredricksborg, oc samme dag med sin Kammertiener nedstickedede mig for sig oc Dronningen, Beichte Penge 24 Rdlr.

Den 30 forreyste Hans Maytt: med Dronningen til Kronborg, oc om anden dagen tilbage igien til Fredricksborg.

Den 6 Maji drog Hoffet fra Fredricksborg til Kjøbenhaffn.

Den 9 Maji reyste Hans Maytt: self oc Dronningen til Kjøbenhaffn.

Den 14 Maji tilskicket Hans Pedersen Borgemester Bdi Aarhus mig aff dette forleden Mars visse Indkomst aff mit Canickedom halff første hundrede Rdlr. Bdi mynt.

Den 26 Maji reiste jeg hiem til Fredricksborg

Den 30 Maji Kom jeg til Kjøbenhaffn igien, oc drog i Logement hos min Suoger Hans Mule. Pindsdag bleff mig offret oc tilskicket i Penge oc Guld 120 Rdlr.

Den 9 Maji reyste jeg hiem til Fredricksborg, der jeg tilforn haffde døbt Stadtholders Son Fredrich.

Den 13 drog jeg Ud igentil Riabenhaffn.

Den 12 Junii bleff Herredagen anblaft.

Den 18 Janij, som waar en Tiisdag bleff den Ynge Herr, Wor R. Herris oc Kongis elschelig H. Son, H. Christian solenniter paa Slottet aff Rigens Stenders Middell eligeret til Prins, da jeg samme dag tilforn effter Kongl. Maytts Befoling predicked i Kircken Vdi Hans Maytt: oc meenige Rigens Stenders nermærelse, det effter bleff actus electionis: Uuelgelses Acten forrattet. Terten bleff mig giffuen aff Gen. 22 v. 14 som er Hans Maytts Symbolum, (qq)

Den 20 Junii circa horam med. qvint. pmeridi: Klofken imod halv Fem Estermiddag bleff Dronningen forlost med en Frosken. Huilcket Hans Maytts: strax samme Aften, wed sin Lackey lod mig wide.

Dominica 2 a Trinit bleff Barnet hiemedøbt paa genræctet, oc kaldet Wilhemmina Ernestina, effter tuende Dronningens Brodre Wilhemus oc Ernestus. (rr)

Dominica 7 post Trinit. confirmerede Jeg solenniter Kente-Mesters Jorgen Rosenfranges Søn Fredricks daab (som jeg tilforn haaffde hiemedøbt) Vdi Kongens Dronningens oc de fleste aff Raadens nermærelse. Dronning holt selff barnet.

(qq) Hans Kongelige Maestats Symbolum. var Dominus providebit. : Herren skal forud see.

(rr) Baron Holberg anfører hendes Navn at have været Wilhelina Ernestina, hun blev gift med Churførste, Carl af Pfalz og døde 1706 hos hendes Søster Churførstinden af Sachsen. Holb. Dan. Riges Historie Tom. 3 pag. 700.

Den 19 Augusti reyste Kongen og Dronningen til Fredrichsborg.

Den 24 Augusti som waar Bartol. dag waar Kongen paa Jagt oc skied en stor hørt, som han om Morgenen effter Predicken foræred mig.

Den 26 reyste de fra Fredrichsborg til Falster, Princessen at besøge, hvor de waare i 8te dage. (ss)

Den 22 Sept. communicerede Hans Maytt: oc Dronningen paa Fredrichsborg oc den 26 til Riobenhaffn igien. Skickede mig deichte penge 24 Rdlr.

Den 2 Octobr. flytte wi til Riobenhaffn, i det hus, Jeg haffde leyet af Cathrine Meyers, & store Fergestredet.

Den 20 Octobr. stod den Kongl. børsel paa Slottet, da jeg solenniter confirmerede det Kongl. karns Daab som bleff holt aff Princessen. (tt)

Den 22 wiede jeg paa Slottet Welb. Peter Jul og Tomfru Margret Jul i Kongens, Dronningens, Princessens, nogle Gesandters, Rigens Raads oc mange aff adelens nærværelse.

Den 28, 29, 30 Octobr. bleff holden almindelig bebedage offuer Danmarch oc Norge.

Den

(ss) Princessen at besøge. Magdalena Sybilla: da Dronning Sophia Kong Christian den Fjerdes Moder var død 1631 overdrog Hans Majestæt sin Søn Prinds Christian den Femte, Falster og Lolland, som var Salig Dronningens Lifgeding: og der residerede Prinsen med sin Gemahlinde Magdalena Sybilla, og hun efter hans Død, indtil hun i Aaret 1652 kom udi andet Egteskab med Hertug Frederich Wiffelmin den 2den af Saxe Altenborg.

(tt) Enke-Princessen Magdalena Sybilla.



Den 4 November stikede W. Peder Jull
oc J. Margrete Jul, mig en schön solfflande paa.
100 lodt, til Foræring fordi Jeg wiede dem.

Juledag bleff mig i Kiøbenhaffn offret oc
offer tilskicket i Guld oc penge 124 Rdlr.

1651.

Ao. 1651 Dominica 5 a Trinit. afflagde
Jeg i Jesu naffn min Eed for Kongl. Mayttz
Gdi Cancellers Offerwærelse, til Jyens Bi-
scopdom.

Den 1 Julii fik Jeg mine Bestallings
Bressue.

Den 2 Julii fik Jeg schriftlig Bevilling
fra Hans Mayttz om Wilt og Tersch Fisch til
Bispe Koster.

Den 3 Julii bleff mig fra Cancelliet til-
schickett 2de Kongebressue, som skulle strap
publiceres & exequeris effter, saa snart Gud
wil Jeg kommer derover.

Den 4 Julii forærede Hans Mayttz mig
2 td. rostocker Oll aff sin egen Kielder.

Dominica 7. a Trinit. bleff Jeg i Jesu
Naffn solenniter indwiet til det hellige Biscop-
pelig Embede aff D. Jesper Brochmand, i Won-
Frlus Kirche i Kiøbenhaffn.

Den 25 Julii tog jeg sidste affscheidung hos min
Raadtygste Herre oc Konge inde paa hans gemach.

Den 30 Julii lagde Skipperen wd med
Wort gods.

Den 1 Augusti tog jeg affscheidung hos H.
Canceler.



